

VENDIM
Nr. 51, datë 3.7.2017

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese		
Vladimir Kristo	anëtar i	“	“
Vitore Tusha	anëtare e	“	“
Gani Dizdari	anëtar i	“	“
Besnik Imeraj	anëtar i	“	“
Fatos Lulo	anëtar i	“	“
Fatmir Hoxha	anëtar i	“	“

me sekretare Belma Lleshi, në datën 13.6.2017, mori në shqyrtim në seancë plenare, mbi bazë dokumentesh, çështjen me nr. 24 Akti, që u përket palëve:

KËRKUESE: Blerina Krantja

SUBJEKT I INTERESUAR: Banka e Shqipërisë

OBJEKTI: Konstatimi i cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor si pasojë e mosgjykimit të çështjes brenda një afati të arsyeshëm ligjor nga Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë.

Shpërblimi i dëmit për shkak të cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor si pasojë e mosshqyrtimit të çështjes brenda një afati të arsyeshëm.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131/1/f dhe 134/1/i të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; neni 6 i Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ); ligji nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes, Fatmir Hoxha, shqyrtoi pretendimet e kërkuases, parashtrimet e subjektit të interesuar, Bankës së Shqipërisë, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Nga materialet bashkëlidhur kërkesës ka rezultuar se kërkuësja ka qenë e punësuar pranë subjektit të interesuar, Bankës së Shqipërisë, mbi bazën e një kontrate me afat të pacaktuar, në pozicionin e specialistes në sektorin e Politikave Sociale në Departamentin e Burimeve Njerëzore. Me urdhrin nr. 2242 Prot, datë 30.10.2013, të Guvernatorit të Bankës së Shqipërisë është urdhëruar zgjidhja e kontratës së punës.

2. Me pretendimin se zgjidhja e kontratës është bërë pa shkak dhe në mënyrë të menjëhershme, kërkuësja i është drejtuar Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë me kërkesëpadi me objekt detyrimin e subjektit të interesuar për dëmshpërblimin me pagën e 12 muajve për ndërprerjen e menjëhershme të kontratës së punës, me pagën e 3 muajve për mosrespektimin e afatit të njoftimit, me pagën e 1 muaji për mosrespektimin e afatit të dorëzimit të detyrës, për të paguar pagën e 1 muaji si shpërblim për festat e fundvitit dhe pushimet vjetore të pakonsumuara, si dhe shpërblimin e dëmit jopasuror të shkaktuar ndaj saj.

3. Gjykata Administrative e Shkallës së Parë Tiranë, me vendimin nr. 369, datë 3.2.2014, ka vendosur pranimin e pjeshëm të padisë, detyrimin e subjektit të interesuar për të paguar 2 paga për shkak të mosrespektimit të procedurës së zgjidhjes së kontratës së punës, si dhe 8 paga për shkak të zgjidhjes së menjëhershme e të pajustificuar të kontratës.

4. Mbi ankimin e subjektit të interesuar, Gjykata Administrative e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 1255, datë 8.4.2014, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 369, datë 3.2.2014, të Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë.

5. Ndaj vendimit të Gjykatës Administrative të Apelit Tiranë subjekti i interesuar ka paraqitur rekurs dhe kërkesë për pezullimin e ekzekutimit të vendimit gjyqësor. Me vendimin nr. 170, datë 21.5.2014, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka vendosur pranimin e kërkesës për pezullimin e ekzekutimit të vendimit gjyqësor.

II

6. Kërkuesja Blerina Krantja i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese duke pretenduar cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor si pasojë e tejzgjatjes së afatit të gjykimit të çështjes nga Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë.

7. Subjekti i interesuar, Banka e Shqipërisë, ka paraqitur parashtime me shkrim, duke argumentuar se ajo si palë ndërgjyqëse ka interes që gjykimi përfundojë në një kohë të arsyeshme. Lidhur me çdo pretendim tjetër nuk ka qëndrime shtesë përveç atyre të shprehura në shkallët e tjera të gjykimit.

III

Vlerësimi i Gjykatës

A. Për legjitimitimin e kërkueses

8. Gjykata Kushtetuese (Gjykata) në jurisprudencën e saj ka vlerësuar se në bazë të neneve 131/1/f dhe 134/1/i të Kushtetutës, individit legjitimohet për të vënë në lëvizje Gjykatën Kushtetuese me pretendimin e cenimit të së drejtës për t'u gjykuar brenda një afati të arsyeshëm gjatë zhvillimit të procesit të gjykimit nga gjykata e zakonshme. Kërkesat e individëve për cenimin e së drejtës për një gjykim brenda një afati të arsyeshëm mund të merren në shqyrtim pavarësisht se gjykimi për mbrojtjen e të drejtave, lirive dhe interesave kushtetuese dhe ligjore të tyre ende nuk ka përfunduar në të gjitha shkallët e gjykimit prej gjykatave të juridiksionit të zakonshëm. Në këtë drejtim, Gjykata Kushtetuese konstaton se sistemi juridik i vendit nuk parashikon ndonjë mjet juridik të veçantë të cilin individit mund ta përdorë për të kërkuar riparimin e zgjatjes së tepruar të procesit gjyqësor. Një gjë e tillë është konstatuar edhe nga GJEDNJ-ja në vendimin e datës 23.10.2007, "Gjonboçari kundër Shqipërisë", §.77, në të cilin është shprehur se sistemi juridik shqiptar nuk parashikon një mjet të veçantë juridik të cilin individit mund ta përdorë për riparimin e zgjatjes së tepruar të procesit. Të njëjtën gjë GJEDNJ-ja e ka konstatuar edhe në vendimin "Marini kundër Shqipërisë", të datës 7.7.2008, §.154, si dhe në vendimin "Hamzaraj kundër Shqipërisë", të datës 3.2.2009, §.30. Në këtë kuptim, kërkuesja Blerina Krantja legjitimohet para Gjykatës Kushtetuese për paraqitjen e kërkesës me objekt konstatimin e cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor si pasojë e tejzgjatjes së afatit të gjykimit të çështjes.

B. Për pretendimin e cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor për t'u gjykuar brenda një afati të arsyeshëm

9. Kërkuesja ka pretenduar se është cenuar e drejta për një proces të rregullt ligjor për shkak të mosshqyrtimit të çështjes së saj gjyqësore brenda afateve ligjore, të cilat vetë ligji i ka parashikuar të jenë të shpejta e të arsyeshme.

10. Sipas nenit 42 të Kushtetutës, kushdo, për mbrojtjen e të drejtave, lirive dhe interesave të tij kushtetuese dhe ligjore ose në rastin e akuzave të ngritura kundër tij, ka të drejtën e një gjykimi të drejtë dhe publik brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme e caktuar me ligj. Kjo dispozitë vendos detyrimin për organizimin e sistemit ligjor në mënyrë të tillë që gjykatat të plotësojnë kërkesat e standardeve për një proces të rregullt ligjor, përfshirë këtu edhe atë të gjykimit brenda afatit të arsyeshëm. Në këtë drejtim, gjykatat kanë për detyrë të sigurojnë që të gjitha subjektet që marrin pjesë në proces të sillen në mënyrë që të evitojnë çdo vonesë të panevojshme (*shih vendimin nr. 12, datë 5.3.2012, të Gjykatës Kushtetuese*).

11. Gjykata thekson se pretendimet e kërkuases lidhur me tejzgjatjen e gjykimit i shqyrton nën dritën e kritereve të përcaktuara në jurisprudencën e GJEDNJ-së, të reflektuara edhe në praktikën e saj, pra referuar rrethanave të veçanta të çështjes, duke pasur parasysh sidomos kompleksitetin e saj, sjelljen e kërkuases, sjelljen e autoriteteve, si dhe rrezikun që passjell për kërkuesen kjo tejzgjatje.

i. Periudha që duhet marrë në konsideratë

12. Lidhur me periudhën e kohës që duhet marrë në konsideratë, Gjykata vëren se pretendimet e kërkuases për cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor lidhen me periudhën nga viti 2014, kur dosja është regjistruar në Gjykatën e Lartë, e në vijim.

ii. Kompleksiteti i çështjes

13. Gjykata ka theksuar se për vlerësimin e kompleksitetit të procedimeve duhet të kenë rëndësi të gjitha aspektet e çështjes, përfshirë objektin e çështjes, faktet e kundërshtuara dhe volumin e provave shkresore. Kompleksiteti i çështjes, në balancë me parimin e sigurimit të administrimit të përshtatshëm të drejtësisë, mund të justifikojë kohëzgjatje kohore të konsiderueshme (*shih vendimet nr. 14, datë 15.4.2010; nr. 9, datë 14.2.2014, të Gjykatës Kushtetuese*).

14. Në rastin në shqyrtim, mosmarrëveshja objekt gjykimi është e natyrës administrative, konkretisht detyrimi i subjektit të interesuar, Bankës së Shqipërisë, për të dëmshpërblyer kërkuesen me pagën e 12 muajve për ndërprerjen e menjëhershme të kontratës së punës, me pagën e 3 muajve për mosrespektimin e afatit të njoftimit, me pagën e 1 muaji për mosrespektimin e afatit të dorëzimit të detyrës, për të paguar pagën e 1 muaji si shpërblim për festat e fundvitit dhe pushimet vjetore të pakonsumuara, si dhe shpërblimin e dëmit jopasuror të shkaktuar ndaj saj.

15. Gjykimi i kësaj mosmarrëveshjeje parashikohet dhe rregullohet nga ligji nr. 49/2012 “Për organizimin dhe funksionimin e gjykatave administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative” dhe nga shqyrtimi i akteve të paraqitura çështja nuk paraqet rrethana të veçanta apo komplekse që mund të justifikojnë një vonesë në shqyrtimin e saj. Në këto rrethana, vlerësimi i sjelljes së autoriteteve publike dhe i kërkuases është me rëndësi.

iii. Interesi dhe sjellja e kërkuases

16. Vlerësimi i sjelljes dhe interesit të kërkuases është një element tjetër përcaktues i kohëzgjatjes së arsyeshme të procedimeve. Nga aktet bashkëlidhur kërkesës rezulton se kërkuësja ka vepruar në përputhje me të drejtat procedurale, duke shfaqur interes të vazhdueshëm për gjykimin e çështjes brenda një afati sa më të përshtatshëm për të dhe nuk rezulton të jetë bërë shkak apo të ketë shkaktuar vonesa në këtë drejtim.

iv. Sjellja e autoriteteve

17. Gjykata, ndër të tjera, është shprehur se në këndvështrim të respektimit të standardeve për një proces të rregullt ligjor gjykatat kanë për detyrë të evitojnë çdo vonesë të panevojshme në procesin gjyqësor (*shih vendimin nr. 12, datë 5.3.2012, të Gjykatës Kushtetuese*).

18. Në rastin në shqyrtim, kërkuësja ka pretenduar tejzgjatje të afatit të gjykimit nga Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë. Çështja është regjistruar në Gjykatën e Lartë në vitin 2014 dhe vazhdon të jetë në gjykim. Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 170, datë 21.5.2014, ka vendosur pranimin e kërkesës për pezullimin e ekzekutimit të vendimit gjyqësor. Gjykata Kushtetuese, me shkresën nr. B-10 akti, datë 25.4.2017, ka kërkuar informacion nga Gjykata e Lartë për çështjen konkrete. Gjykata e Lartë, me shkresën nr. 1678/1, datë 2.5.2017, ka sqaruar se çështja është shpallur për gjykim në datën 19.4.2017, por është shtyrë për një datë të afërt, duke mos përcaktuar datën dhe arsyen e shtyrjes.

19. Gjykata vëren se Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka një tejzgjatje afati prej 3 vjetësh në shqyrtimin e çështjes konkrete, e cila si një mosmarrëveshje pune hyn në atë kategori çështjesh të cilat Gjykata e Lartë duhet t'i shqyrtojë me procedurë të përsheptuar. Gjithashtu, procedura e përsheptuar parashikohet të zbatohet dhe për çështjet për të cilat është vendosur pezullimi i

ekzekutimit të vendimit.

20. Gjykata konstaton se çështja objekt shqyrtimi jo vetëm është një mosmarrëveshje pune, por me vendimin nr. 170, datë 21.5.2014, Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka vendosur pezullimin e ekzekutimit të vendimit gjyqësor. Gjithashtu, si një mosmarrëveshje administrative, bazuar në nenin 60 të ligjit nr. 49/2012 “Për organizimin dhe funksionimin e gjykatave administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative”, Gjykata e Lartë duhet ta shqyrtonte çështjen brenda afatit prej 90 ditësh nga paraqitja e rekursit.

21. Gjykata vlerëson se ligjvënësi ka vendosur afate kohore të caktuara, çka nënkupton si ai i ka konsideruar ato jo vetëm si afate të arsyeshme, por edhe të detyrueshme për zbatim nga gjykatat administrative të të gjitha shkallëve të gjykimit (*shih vendimin nr. 14, datë 10.3.2016, të Gjykatës Kushtetuese*).

22. Lidhur me pretendimin e kërkuësës për shpërblimin e dëmit të shkaktuar nga tejzgjatja e afatit të shqyrtimit të çështjes, Gjykata, bazuar në qëndrimin e jurisprudencës kushtetuese, vlerëson se pretendime të kësaj natyre i takojnë juridiksionit të gjykatave të zakonshme, për rrjedhojë ajo nuk legjitimohet në kërkimin e saj.

23. Për sa më sipër, Gjykata arrin në përfundimin se në çështjen në shqyrtim mosrespektimi i kritereve për shqyrtimin e çështjes me procedurë të përsheptuar dhe i afateve ligjore nga Kolegji Administrativ i Gjykatës së Lartë ka cenuar të drejtën e kërkuësës për një proces të rregullt ligjor. Gjykata vlerëson se në rastin konkret nuk konstatohen arsye objektive të cilat do të justifikojnë mosgjykimin brenda afateve ligjore. Për rrjedhojë, Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuësës Blerina Krantja për cenimin e gjykimin brenda një afati të arsyeshëm është i bazuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të nenit 131/1/f dhe 134/1/i të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, dhe neneve 72 e vijues të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, njëzëri,

VENDOSI:

- Pranimin pjesërisht të kërkesës.
- Konstatimin e cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor si rezultat i mosgjykimin të çështjes brenda një afati të arsyeshëm në Gjykatën e Lartë.
- Rrëzimin e kërkesës për pjesën tjetër.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar), Vitore Tusha, Vladimir Kristo, Besnik Imeraj, Gani Dizdari, Fatmir Hoxha, Fatos Lulo